

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
ВСП «Дніпровський
фаховий коледж інженерії
та педагогіки ДВНЗ
«Український державний
хіміко-технологічний
університет»
Протокол № 03
від 20.12.2021 р.

СХВАЛЕНО
Вченою радою
ДВНЗ
«Український
державний
хіміко-
технологічний
університет»
Протокол № 15
від 23.12.2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор ДВНЗ
«Український державний
хіміко-технологічний
університет»

К.М.Сухий
2021 р.

**Положення
про організацію освітнього процесу
у Відокремленому структурному підрозділі
«Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки
Державного вищого навчального закладу
«Український державний хіміко-технологічний університет»
(нова редакція)**

1 Загальні положення

1.1 Освітній процес в Відокремленому структурному підрозділі «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» (далі - освітній процес) - це інтелектуальна, творча діяльність, що провадиться у закладі освіти через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які здобувають освіту, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Відповідно до п.1 ст. 45 Закону України «Про фахову передвищу освіту» Відокремлений структурний підрозділ «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» (далі - коледж) самостійно вирішує питання організації освітнього процесу.

Освітній процес в коледжі базується на принципах науковості, гуманізму, демократизму, наступності та безперервності, незалежності від втручання будь-яких політичних партій, інших громадських та релігійних організацій.

1.2 Мовою освітнього процесу в коледжі є державна мова. Засади мовної політики в коледжі визначаються Законом України "Про освіту". Коледж

забезпечують обов'язкове вивчення державної мови в обсязі, що дає змогу провадити професійну діяльність в обраній галузі з використанням державної мови.

Особам, які належать до корінних народів, національних меншин України, закордонним українцям та особам без громадянства створюються належні умови для вивчення державної мови.

Атестація здобувачів вищої та фахової передвищої освіти (далі – здобувачів освіти) проводиться державною мовою.

1.3 Організація освітнього процесу базується на основі законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», стандартах освітньої діяльності, стандартах фахової передвищої освіти, стандартах вищої освіти, інших законодавчих актах України з питань освіти, здійснюється з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін і розвитку в соціально-культурній сфері, в галузях техніки, технологій, системах управління та організації праці в умовах ринкової економіки.

1.4 Зміст освіти - це науково обґрунтована система дидактично та методично оформленого навчального матеріалу для підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра та освітнього ступеня бакалавра. Зміст освіти визначається освітньою (освітньо-професійною) програмою, навчальними програмами дисциплін, іншими нормативними актами органів державного управління освітою, ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет» та коледжу і відображається у відповідних підручниках, навчальних посібниках, методичних матеріалах, дидактичних засобах, а також при проведенні навчальних занять та інших видів освітньої діяльності.

1.5 Галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

Спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої та фахової передвищої освіти, що засвідчується відповідним документом про освіту.

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні фахової передвищої та вищої освіти.

1.6 Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у коледжі, що відповідає стандартам вищої та фахової передвищої освіти, забезпечує

здобуття особами якісної вищої та фахової передвищої освіти та сприяє створенню нових знань.

1.7 Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Він враховує час на проведення аудиторних занять (лекції, практичні, лабораторні та семінарські заняття, консультації), самостійну роботу здобувача освіти (підготовка до аудиторних занять, виконання індивідуальних завдань, курсових проектів та робіт, тощо), роботу з підготовки і виконання всіх видів контрольних заходів, практик, виконання кваліфікаційної роботи.

1.8 Стандарт освітньої діяльності – це сукупність мінімальних вимог до кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітнього процесу закладу освіти і наукової установи.

Освітня (освітньо-професійна) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої та фахової передвищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої та фахової передвищої освіти.

Структурно-логічна схема (СЛС) програми підготовки – документ, який визначає природно-логічні відносини передування між дисциплінами та їх змістовими модулями програми підготовки. СЛС вносить певні обмеження на послідовність засвоєння дисциплін при складанні навчальних планів.

1.8.1 Освітньо-професійна програма у сфері фахової передвищої освіти - єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення визначених результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої та професійної кваліфікації.

1.8.2 Стандарт фахової передвищої освіти - сукупність вимог до освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, які є спільними для всіх освітньо-професійних програм у межах певної спеціальності.

Стандарти фахової передвищої освіти розробляються для кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення змісту та оцінювання результатів освітньої діяльності за освітньо-професійними програмами фахової передвищої освіти. Стандарти фахової передвищої освіти є обов'язковими до виконання всіма суб'єктами освітньої діяльності незалежно від форми власності та сфери управління.

Стандарт фахової передвищої освіти визначає такі вимоги до освітньо-професійної програми:

- 1) перелік обов'язкових загальних та спеціальних компетентностей і результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти;
- 2) вимоги до попередньої освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою;
- 3) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахового молодшого бакалавра за відповідною спеціальністю;
- 4) форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти;
- 5) вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;
- 6) вимоги професійних стандартів (за наявності).

1.8.3 Освітньо-професійна програма підготовки бакалаврів (молодших спеціалістів) - система освітніх компонентів в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач ступеня вищої освіти.

1.8.4 Стандарт вищої освіти - це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності закладів і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності.

Стандарти вищої освіти за кожною спеціальністю розробляє центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки з урахуванням пропозицій галузевих державних органів, до сфери управління яких належать заклади освіти, і галузевих об'єднань організацій роботодавців та затверджує їх за погодженням з Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до освітньої програми:

- 1) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- 2) перелік компетентностей випускника;
- 3) нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- 4) форми атестації здобувачів вищої освіти;
- 5) вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- 6) вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

1.9 Структура освітньо-професійних програм підготовки здобувачів освіти передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому Законами України «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту».

1.10 З метою підвищення якості освітньої діяльності, забезпечення відповідності освітньо-професійних програм очікуванням та потребам учасників освітнього процесу проводяться процедури перегляду та моніторингу освітньо-професійних програм.

2 Рівні та ступені вищої та фахової передвищої освіти в коледжі

2.1 Підготовка фахівців з вищою освітою здійснюється в коледжі за освітньо-професійними програмами на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти та освітньо-кваліфікаційному рівні молодший спеціаліст.

Бакалавр - це освітній ступінь, що здобувається на першому рівні вищої освіти та присуджується коледжем у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 180-240 кредитів ЄКТС. Для здобуття освітнього ступеня бакалавра на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра, освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста або освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра коледж має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, максимальний обсяг яких визначається стандартом вищої освіти.

Молодший спеціаліст - це освітньо-кваліфікаційний рівень, що здобувається на рівні вищої освіти і присуджується коледжем у результаті успішного виконання здобувачем освіти відповідної освітньо-професійної програми. Обсяг освітньо-професійної програми молодшого спеціаліста на основі профільної середньої освіти становить 120-180 кредитів ЄКТС. Підготовка молодших спеціалістів проводиться коледжем до 2023 року;

2.2 Підготовка фахівців з фаховою передвищою освітою здійснюється в коледжі за освітньо-професійними програмами на освітньо-професійному ступені фаховий молодший бакалавр.

Фаховий молодший бакалавр - це освітньо-професійний ступінь, що здобувається на рівні фахової передвищої освіти і присуджується коледжем у результаті успішного виконання здобувачем фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми. Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі профільної середньої освіти становить 120-180 кредитів ЄКТС, з яких до 60 кредитів ЄКТС може бути зараховано на підставі визнання результатів навчання осіб, які здобули профільну середню освіту за відповідним або спорідненим спеціальністю профілем.

Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі базової середньої освіти становить до 240 кредитів ЄКТС, у тому числі 120 кредитів ЄКТС за інтегрованою з нею освітньою програмою профільної середньої освіти професійного спрямування, що відповідає галузі знань та/або спеціальності.

Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти визначається коледжем з урахуванням визнання раніше здобутих результатів

навчання. Обсяг такої програми становить не менше 50 відсотків загального обсягу освітньо-професійної програми на основі профільної середньої освіти.

3 Учасники освітнього процесу

3.1 Учасниками освітнього процесу в коледжі є:

- здобувачі освіти - особи, які навчаються у коледжі (студенти) на певному рівні освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації.

- батьки здобувачів освіти;
- педагогічні та науково-педагогічні працівники;
- працівники коледжу (бібліотекарі, лаборанти, завідувачі навчальними лабораторіями, методисти тощо);
- фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу на освітньо-професійних програмах;
- інші особи, передбачені спеціальними законами та залучені до освітнього процесу в порядку, що встановлюється коледжем (стейкхолдери).

3.2 До освітнього процесу можуть залучатися роботодавці та фахівці підприємств, установ, організацій та закладів, у тому числі іноземних держав.

3.3 Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів і правил, що визначені законами України, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової/творчої діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових/творчих досягнень.

Учасники освітнього процесу в коледжі зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет».

4 Організація освітнього процесу

4.1 Організація освітнього процесу здійснюється навчальними підрозділами коледжу: відділеннями, цикловими комісіями.

4.2 Основним нормативним документом, що визначає організацію освітнього процесу в коледжі, є навчальний план.

Навчальний план - це нормативний документ коледжу, який розробляється за освітньо-професійною програмою і визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Навчальний план спеціальності (освітньо-професійної програми) розглядається та схвалюється на засіданнях педагогічної ради коледжу та Вченої ради ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет» та затверджується

наказом ректора ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет».

Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план з посеместровою розбивкою, який затверджується заступником директора коледжу з навчальної роботи.

4.3 У структурі навчального плану освітньо-професійної програми виділяється обов'язкова та вибіркова складові. Перелік вибіркових навчальних дисциплін визначає коледж за поданням циклових комісій, якщо інше не передбачено стандартами, в залежності від специфіки фахової підготовки та вводить їх у навчальний план для реалізації освітніх і кваліфікаційних потреб здобувачів освіти, для посилення конкурентоспроможності та затребуваності їх на ринку праці тощо.

4.4 Вільний вибір навчальних дисциплін студентами здійснюється у межах, передбачених відповідною освітньо-професійною програмою та навчальним планом, і в обсязі, що становить не менше як 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для освітнього ступеня бакалавра та не менше як 10% від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра.

4.5 Нормативний термін навчання – тривалість освітнього процесу, що визначається на основі стандартів фахової передвищої та вищої освіти.

4.6 Графік навчального процесу є нормативним документом коледжу, що складається на навчальний рік, узгоджується з завідуючими відділенням, завідуючим навчально-виробничою практикою і затверджується директором коледжу.

Графік - це структурований план, що визначає календарні терміни проведення навчального процесу і встановлює строки початку і закінчення теоретичного навчання за курсами, види та терміни практик, екзаменаційних сесій, канікул, підготовки кваліфікаційних робіт (дипломних проектів (робіт) та атестації здобувачів освіти. Для названих складових вводяться відповідні позначки.

При складанні графіку навчального процесу:

- визначається термін навчання за відповідною освітньо-професійною програмою підготовки;

- початок навчального року планується, як правило, з 1 вересня, закінчення - 30 червня, а на останньому курсі залежить від терміну навчання (2р., 3 р., 4р. – 30 червня, 2,5 р., 3,5 р. – 30 січня);

- тривалість навчального року складає **52 тижні**, з яких не менше **8 тижнів** становить сумарна тривалість канікул (для всіх курсів, крім останнього, тривалість канікул – 12 тижнів, останній курс - 8 тижнів). Тривалість теоретичного навчання, обов'язкової практичної підготовки, семестрового контролю та виконання індивідуальних завдань складає **40 тижнів на рік**. Навчальний рік (курс) поділяється на два семестри;

- кількість екзаменів в семестрі не повинна перевищувати 5-ти, заліків - 6, інтервал між екзаменами повинен становити 2-3 дні;

- тривалість переддипломної практики планується до 6 тижнів і залежить від спеціальності і кваліфікації;

- атестація здобувачів освіти здійснюється після завершення ними навчання;

- загальне річне навантаження має становити, як правило, 60 кредитів.

4.7 Термін навчання за заочною формою не може перевищувати 20 відсотків нормативного терміну навчання за денною формою.

Графік навчального процесу за заочною формою встановлює: строки початку і закінчення навчальних занять за курсами, екзаменаційних (екзаменаційно-лабораторних) сесій, практик, канікул та підготовки кваліфікаційних робіт (дипломних проектів (робіт) та атестації здобувачів освіти.

Загальна тривалість екзаменаційних (лабораторно-екзаменаційних) сесій в навчальному році встановлюється у відповідності до Закону України "Про відпустки" від 15.12.96р №504/96-ВР та Постанови Кабінету Міністрів України від 28.06.97р №639 "Про порядок, тривалість та умови надання щорічних відпусток працівникам, які навчаються у вищих навчальних закладах з вечірньою та заочною формами навчання": на 1-2-их курсах - 30 календарних днів щорічно, на останньому курсі - 40 календарних днів. Складання кваліфікаційних екзаменів у коледжі - 30 календарних днів. Підготовка та захист дипломного проекту (роботи) - два місяці.

4.8 Навчальна дисципліна – педагогічно адаптована система понять про явища, закономірності, закони, теорію, методи тощо (система змістових модулів або блоків змістових модулів, об'єднаних за змістом освіти) у будь-якій галузі діяльності (або сукупності галузей діяльності) з визначенням необхідного рівня сформованості у тих, хто навчається, певної сукупності умінь і навичок, передбачених для набуття здобувачем освіти.

4.9 Місце і значення навчальної дисципліни, її загальний зміст та вимоги до знань і вмінь визначаються робочою програмою навчальної дисципліни.

Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом і складається для кожної навчальної дисципліни, яка входить до освітньої (освітньо-професійної) програми, на підставі навчального та робочого навчального плану. Робоча програма навчальної дисципліни визначає місце і значення навчальної дисципліни, її загальний зміст та вимоги до знань і вмінь здобувачів освіти, містить програму навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю і є основним робочим документом викладача.

Основні вимоги до складання, оформлення, порядку розробки та затвердження робочої програми навчальної дисципліни визначені Положенням про робочу програму навчальної дисципліни Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет».

4.10 Силабус навчальної дисципліни є одним із основних документів навчально-методичного забезпечення дисципліни з метою ознайомлення з її змістом, програмними результатами навчання, компетентностями, яких можуть набути здобувачі освіти, вивчаючи дисципліну. Основні вимоги до складання, оформлення, порядку розробки та затвердження силабусу навчальної дисципліни визначені Положенням про силабус навчальної дисципліни Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет».

4.11 Навчання здобувачів освіти здійснюється за індивідуальним навчальним планом. Індивідуальний навчальний план здобувача освіти є робочим документом, що містить інформацію про: перелік і послідовність вивчення навчальних дисциплін; обсяг навчального навантаження здобувача освіти з урахуванням усіх видів навчальної діяльності; систему оцінювання (підсумковий, семестровий контроль знань здобувача освіти та атестація випускника). Формування індивідуального навчального плану здійснюється на підставі навчального плану спеціальності (освітньо-професійної програми) з метою індивідуалізації навчального процесу на основі структурно-логічної схеми підготовки фахівців.

Індивідуальний навчальний план складається на кожний навчальний рік і затверджується в порядку, встановленому Положенням про індивідуальний навчальний план здобувача освіти Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет».

Формування вибіркової складової індивідуального навчального плану здобувача освіти здійснюється у відповідності до Положення про організацію вивчення навчальних дисциплін вільного вибору студентів Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет».

4.12 Академічна мобільність передбачає участь учасників освітнього процесу коледжу в освітньому процесі іншого закладу освіти (наукової установи) в Україні або поза її межами, проведення наукових досліджень з можливістю перезарахування в установленому порядку освоєних навчальних дисциплін.

Реалізація права здобувачів освіти, педагогічних та науково-педагогічних працівників, інших учасників освітнього процесу на академічну мобільність в коледжі здійснюється відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у Відокремленому структурному підрозділі «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет».

4.13 Учасникам освітнього процесу коледж надає можливість користування навчальними приміщеннями, бібліотекою, навчальною, навчально-методичною і науковою літературою, обладнанням, устаткуванням та іншими засобами навчання

на умовах, визначених Правилами внутрішнього розпорядку для працівників і студентів Відокремленого структурного підрозділу “Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу “Український державний хіміко-технологічний університет”.

4.14 За відповідність рівня підготовки здобувачів освіти до вимог стандартів вищої та фахової передвищої освіти відповідає керівник навчального структурного підрозділу (відділення, циклової комісії). За виконання індивідуального навчального плану відповідає здобувач освіти.

5 Форми організації освітнього процесу

5.1 Освітній процес в коледжі здійснюється у таких формах:

- 1) навчальні заняття, включаючи індивідуальне навчальне заняття;
- 2) самостійна робота, включаючи виконання індивідуальних завдань;
- 3) практична підготовка;
- 4) контрольні заходи, включаючи атестацію здобувачів освіти.

5.2 Основні види навчальних занять у коледжі:

- лекція;
- лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття;
- урок (за освітньою програмою профільної середньої освіти);
- консультація.

Коледж має право встановлювати інші форми освітнього процесу та види навчальних занять.

5.3 Лекція

5.3.1 Лекція - це логічно викладений, системно послідовний комплекс усних методів навчання (інформаційне повідомлення, пояснення, розповідь, бесіда), спрямований на реалізацію здобувачами освіти репродуктивної або продуктивної творчої активності. Лекція є основною формою проведення навчальних занять в коледжі, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу. Як правило, лекція є елементом курсу лекцій, який охоплює основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем навчальної дисципліни. Тематика курсу лекцій визначається робочою програмою навчальної дисципліни. Лекції проводяться лекторами - викладачами коледжу, а також провідними науковцями або спеціалістами, запрошеними для читання лекцій. Лекції проводяться у відповідно обладнаних приміщеннях - аудиторіях для однієї або більше академічних груп здобувачів освіти з об'єднанням в потоки.

Урок - це така форма організації освітнього процесу, при якій викладач протягом точно встановленого часу організовує пізнавальну та іншу діяльність академічної групи здобувачів освіти, які вивчають предмети за освітньою програмою профільної середньої освіти, використовуючи види, засоби і методи роботи, створюють сприятливі умови для того, щоб здобувачі освіти опанували

основами досліджуваного предмета, а також для виховання і розвитку пізнавальних і творчих здібностей, духовних сил студентів.

5.3.2 Лектор, якому доручено читати курс лекцій, зобов'язаний перед початком відповідного семестру подати на циклову комісію складений ним конспект лекцій (авторський підручник, навчальний посібник), контрольні завдання для проведення підсумкового контролю, передбаченого навчальним планом і робочою програмою даної навчальної дисципліни. Лектор, який вперше претендує на читання курсу лекцій, може бути зобов'язаний головою циклової (предметної) комісії до проведення пробних лекцій з участю викладачів комісії. Лектор зобов'язаний дотримуватися робочої програми навчальної дисципліни щодо тем лекційних занять, але не обмежується в питаннях трактування навчального матеріалу, формах і засобах доведення його до студентів.

5.4 Лабораторне заняття

5.4.1 Лабораторне заняття - форма навчального заняття, при якому студент під керівництвом викладача особисто проводить натурні або імітаційні експерименти чи досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень даної навчальної дисципліни, набуває практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі. Лабораторні заняття проводяться у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях з використанням устаткування, пристосованого до умов навчального процесу (лабораторні макети, установки тощо). В окремих випадках лабораторні заняття можуть проводитися в умовах реального професійного середовища (наприклад, на виробництві, в наукових лабораторіях). Лабораторне заняття проводиться зі студентами, кількість яких визначається кількістю лабораторного устаткування, обладнання, тощо і правилами техніки безпеки під час виконання певних видів робіт.

5.4.2 Перелік тем лабораторних занять визначається робочою програмою навчальної дисципліни. Лабораторне заняття включає проведення поточного контролю підготовленості студентів до виконання конкретної лабораторної роботи, виконання завдань теми заняття, оформлення індивідуального звіту з виконаної роботи та його захист перед викладачем. Виконання лабораторної роботи оцінюється викладачем. Підсумкова оцінка виставляється в навчальному журналі в розділі обліку виконання лабораторних робіт. Підсумкові оцінки, отримані студентом за виконання лабораторних робіт, враховуються при виставленні семестрової підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

5.5 Практичне заняття

5.5.1 Практичне заняття - форма навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань. Практичні заняття проводяться в аудиторіях або в навчальних лабораторіях,

оснащених необхідними технічними засобами навчання, обчислювальною технікою. Перелік тем практичних занять визначається робочою програмою навчальної дисципліни. Проведення практичного заняття ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі - тестах для виявлення ступеня оволодіння здобувачами освіти необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різної складності для розв'язування їх на занятті. Вказані методичні засоби готуються викладачем, якому доручено проведення практичних занять, за погодженням з лектором даної навчальної дисципліни.

5.5.2 Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок здобувачів освіти, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю здобувачів освіти, розв'язування завдань з їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання. Оцінки, отримані здобувачем освіти за окремі практичні заняття, враховуються при виставленні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

5.6 Семінарське заняття

5.6.1 Семінарське заняття - форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких здобувачі освіти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів). Семінарські заняття проводяться в аудиторіях або в навчальних кабінетах з однією академічною групою. Перелік тем семінарських занять визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

5.6.2 На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені здобувачами освіти виступи, реферати, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові оцінки за кожне семінарське заняття вносяться в навчальний журнал. Отримані здобувачами освіти оцінки за окремі семінарські заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

5.7 Індивідуальне заняття

5.7.1 Індивідуальне навчальне заняття проводиться з окремими здобувачами освіти з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей. Індивідуальні навчальні заняття організовуються за окремим графіком з урахуванням індивідуального навчального плану здобувача освіти і можуть охоплювати частину або повний обсяг занять з однієї або декількох навчальних дисциплін. Види індивідуальних навчальних занять, їх обсяг, форми та методи проведення, форми та методи поточного і підсумкового контролю (крім атестації здобувачів освіти) визначаються індивідуальним навчальним планом здобувача освіти.

5.8 Консультація

5.8.1 Консультація - форма навчального заняття, при якій здобувач освіти отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування.

5.8.2 Консультація може бути індивідуальною або проводитися для групи здобувачів освіти, залежно від того, чи викладач консультиє здобувачів освіти з питань, пов'язаних із виконанням індивідуальних завдань, чи з теоретичних питань навчальної дисципліни. Обсяг часу, відведений викладачу для проведення консультацій з конкретної дисципліни, визначається навчальним навантаженням.

5.9 Індивідуальні завдання

5.9.1 Індивідуальні завдання з окремих дисциплін (реферати, розрахункові, графічні, курсові, дипломні проекти або роботи тощо) видаються здобувачам освіти в терміни, передбачені навчальним планом та графіком навчального процесу. Індивідуальні завдання виконуються здобувачами освіти самостійно при консултуванні викладачем. Допускаються випадки виконання комплексної тематики кількома здобувачами освіти.

5.9.2 Курсові проекти (роботи) виконуються з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних здобувачами освіти за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Тематика курсових проектів (робіт) повинна відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху. Тематика курсових проектів (робіт) розглядається на засіданнях циклової комісії та затверджується заступником директора з навчальної роботи. Керівництво курсовими проектами (роботами) здійснюється, як правило, найбільш кваліфікованими викладачами. Захист курсового проекту (роботи) проводиться перед комісією у складі двох викладачів циклової комісії за участю керівника курсового проекту (роботи). Результати захисту курсового проекту (роботи) оцінюються відповідно до діючої в коледжі шкали оцінювання. Курсові проекти (роботи) зберігаються в цикловій комісії протягом навчального року, потім здаються в архів та списуються в установленому порядку.

5.9.3 Дипломні проекти (роботи) виконуються на завершальному етапі навчання здобувачів освіти коледжу і передбачають: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, технічних, економічних виробничих й інших завдань; розвиток навичок самостійної роботи і оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних з темою проекту (роботи). Здобувачу освіти надається право обрати тему дипломного проекту (роботи), визначену випускаючими цикловими комісіями, або запропонувати свою з обґрунтуванням доцільності її розробки. Керівниками дипломних проектів (робіт) призначаються викладачі коледжу. Порядок виконання та захисту дипломних проектів (робіт) здійснюється відповідно Положення про організацію атестації здобувачів вищої та фахової передвищої освіти Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет». Дипломні проекти (роботи) зберігаються в бібліотеці, у кабінеті курсового та дипломного

проектування (як приклади) та архіві коледжу протягом п'яти років, потім списуються в установленому порядку.

5.10 Самостійна робота здобувача освіти

5.10.1 Самостійна робота здобувача освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

5.10.2 Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувача освіти, регламентується робочим навчальним планом і повинен становити не менше 1/3 та не більше 2/3 загального обсягу навчального часу здобувача освіти, відведеного для вивчення конкретної дисципліни.

5.10.3 Зміст самостійної роботи здобувача освіти над конкретною дисципліною визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

5.10.4 Самостійна робота здобувача освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручники, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій викладача, практикум тощо. Методичні матеріали для самостійної роботи повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку здобувача освіти. Для самостійної роботи також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література.

5.10.5 Самостійна робота здобувача освіти над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці коледжу, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також в домашніх умовах.

5.10.6 Матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем освіти в процесі самостійної роботи, вноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

5.11 Практична підготовка здобувачів освіти

5.11.1 Практична підготовка здобувача освіти коледжу є обов'язковим компонентом освітньої (освітньо-професійної) програми для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра та освітнього ступеня бакалавра і має на меті набуття здобувачем освіти професійних навичок та вмінь. Практична підготовка здобувача освіти здійснюється на сучасних підприємствах і організаціях різних галузей промисловості, науки, освіти, державного управління.

5.11.2 Практична підготовка проводиться в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом викладача коледжу та спеціаліста з даного фаху від підприємства. Програма практичної підготовки та терміни її проведення визначаються навчальним планом. Організація практичної підготовки регламентується Положенням про практичну підготовку здобувачів освіти Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії

та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет».

5.12 Контрольні заходи

Контрольні заходи визначають відповідність рівня набутих здобувачами освіти знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів фахової передвищої та вищої освіти і включають поточний та підсумковий контроль.

5.12.1 Поточний контроль – це перевірка рівня підготовленості здобувача освіти до виконання конкретної роботи, яка здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача освіти до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначаються відповідною цикловою комісією.

Підсумковий контроль – це оцінка результатів навчання на певному освітньому (освітньо-професійному, освітньо-кваліфікаційному) рівні або на окремих його завершених етапах, що включає семестровий контроль та атестацію здобувача освіти.

Коледж може використовувати різні форми підсумкового контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять з певної дисципліни і їх результати враховувати при виставленні підсумкової оцінки.

5.12.2 Семестровий контроль

5.12.2.1 Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену та диференційованого заліку або заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміні, встановлені навчальним планом.

Семестровий екзамен - це форма підсумкового контролю засвоєння здобувачем освіти теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр, що проводиться як контрольний захід.

Семестровий диференційований залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з певної дисципліни виключно на підставі результатів виконаних індивідуальних завдань (розрахункових, графічних тощо). Семестровий диференційований залік планується при відсутності модульного контролю та екзамену і не передбачає обов'язкову присутність здобувача освіти.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях. Семестровий залік планується при відсутності модульного контролю та екзамену і не передбачає обов'язкову присутність здобувача освіти.

Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку або

заліку), якщо він виконав всі види робіт, передбачені навчальним планом та робочою програмою навчальної дисципліни на семестр.

Недопущення здобувача освіти до семестрового контролю з будь-якої дисципліни не може бути причиною недопуску його до семестрового контролю з інших дисциплін.

5.12.2.2 Екзамен складається здобувачами освіти в період екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом. Коледж може встановлювати здобувачам освіти індивідуальні терміни складання заліків та екзаменів. Екзамени проводяться згідно з розкладом, який доводиться до відома викладачів і здобувачів освіти не пізніше, ніж за місяць до початку сесії.

Присутність сторонніх осіб під час проведення семестрового контролю (екзамену, заліку) без дозволу директора, заступників директора з навчальної та навчально-виховної роботи або завідувачів відділеннями не допускається.

5.12.2.3 Результати складання екзаменів і диференційованих заліків оцінюються за відповідною прийнятою в коледжі шкалою системи оцінювання і вносяться в екзаменаційну відомість, залікову книжку, індивідуальний навчальний план (навчальну картку) здобувача освіти.

У разі отримання незадовільної оцінки перескладання екзамену (заліку) допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий - комісії, яка створюється завідувачем відділення. Оцінка, виставлена комісією є остаточною. Здобувачі освіти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що використали першу спробу скласти екзамен (залік) і одержали незадовільну оцінку (мають академічну заборгованість).

Здобувачі освіти, які одержали під час сесії більше двох незадовільних оцінок, відраховуються з коледжу. Здобувачам освіти, які одержали під час сесії не більше двох незадовільних оцінок, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного семестру.

5.12.2.4 У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою здобувача освіти чи педагогічного або науково-педагогічного працівника директором коледжу створюється комісія у складі 3 членів для проведення екзамену (заліку), до якої входять голова та викладач відповідної циклової комісії, представник студентського парламенту.

5.12.2.5 За наявності поважних причин (хвороба, сімейні обставини, тощо) які можуть бути документально підтверджені, окремим здобувачам освіти завідувачем відділення може встановлюватись індивідуальний графік складання екзаменів (заліків) або ліквідації академічної заборгованості тривалістю не більше місяця з початку наступного навчального семестру. Якщо цей термін є недостатнім для виконання індивідуального графіку складання екзаменів (заліків), розглядається питання про надання здобувачу освіти академічної відпустки або повторного курсу навчання.

5.12.3 Порівняння обсягу навчального навантаження під час здобуття освіти в межах програми академічної мобільності ґрунтується на зіставленні результатів

навчання, які було досягнуто здобувачем освіти у закладі-партнері, та результатів навчання, запланованих освітньо-професійною програмою закладу освіти, в якому здобувач освіти навчається на постійній основі. Визнання результатів навчання в рамках академічного співробітництва із закладами-партнерами здійснюється з використанням Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків здобувачів освіти, прийнятої у країні закладу-партнера, якщо в ній не передбачено застосування ЄКТС. Перезарахування вивчених навчальних дисциплін та ліквідація академічного різниці здійснюється на підставі наданого здобувачем освіти документу з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувачів освіти, завіреного в установленому порядку закладом-партнером.

5.12.4 Порядок і процедура визнання результатів навчання, отриманих здобувачами освіти у формальній та /або неформальній освіті визначається Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті у Відокремленому структурному підрозділі «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет».

5.12.5 Атестація здобувачів вищої та фахової передвищої освіти

5.12.5.1 Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої та фахової передвищої освіти.

Атестація здобувачів освіти в коледжі проводиться відповідно до Положення про організацію атестації здобувачів вищої та фахової передвищої освіти Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет».

5.12.5.2 Атестація здобувачів освіти здійснюється екзаменаційною комісією відповідно до Положення про екзаменаційну комісію Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет».

5.12.5.3 Екзаменаційна комісія створюється щороку як єдина для усіх форм навчання у складі голови та членів екзаменаційної комісії з кожної спеціальності. Залежно від кількості випускників можливе створення декількох екзаменаційних комісій з одної спеціальності.

5.12.5.4 Списки голів екзаменаційних комісій, завірені підписом директора коледжу, подаються у двох примірниках на затвердження Вченої ради ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет» не пізніше ніж за два місяці до початку роботи екзаменаційної комісії.

5.12.5.5 Екзаменаційні комісії працюють у строки, визначені графіком навчального процесу на поточний навчальний рік, що розробляється на основі

навчальних планів спеціальностей (освітньо-професійних програм), затверджується директором коледжу і доводиться до випускових циклових комісій та відділень до початку навчального року.

Розклад роботи кожної екзаменаційної комісії, готується відповідним відділенням, подається до навчальної частини, де складається загальний розклад роботи екзаменаційних комісій, який затверджується директором коледжу не пізніше ніж за місяць до початку проведення кваліфікаційного екзамену (комплексного екзамену за фахом) або захисту дипломних проектів (робіт).

5.12.5.6 Результати захисту дипломного проекту (роботи) та складання комплексного екзамену за фахом визначаються оцінками відповідно до п. 6.3 та п. 6.4 цього Положення. Результати захисту дипломних проектів (робіт), а також складання кваліфікаційного екзамену (комплексного екзамену за фахом) оголошуються у той же день після оформлення протоколів засідання екзаменаційної комісії.

Здобувачам освіти, які успішно склали кваліфікаційний екзамен (комплексний екзамен за фахом) або захистили дипломний проект (роботу) відповідно до освітньо-професійної програми підготовки, рішенням екзаменаційної комісії присвоюються освітній ступінь бакалавра, освітньо-професійний ступінь фахового молодшого бакалавра, освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста та відповідна кваліфікація. На підставі цих рішень видається наказ директора коледжу, у якому зазначається освітній, освітньо-професійний чи освітньо-кваліфікаційний рівень та відповідна кваліфікація, протокол засідання екзаменаційної комісії та номер диплома здобувача освіти.

5.12.5.7 Здобувач освіти, який отримав підсумкові оцінки "відмінно" не менше як з 75 відсотків усіх навчальних дисциплін та індивідуальних завдань, передбачених навчальним планом, а з інших навчальних дисциплін та індивідуальних завдань - оцінки «добре», склав кваліфікаційний екзамен (комплексний екзамен за фахом) або захистив дипломний проект (роботу) з оцінкою «відмінно», а також проявив себе в науково-дослідницькій (творчій) роботі, що підтверджується рекомендацією циклової комісії, видається диплом з відзнакою.

5.12.5.8 Здобувач освіти, який при складанні кваліфікаційного екзамену (комплексного екзамену за фахом) або захисті дипломного проекту (роботи) отримав незадовільну оцінку, відраховується з коледжу і йому видається академічна довідка. У випадках, коли захист дипломного проекту (роботи) визнається незадовільним, екзаменаційна комісія встановлює, чи може здобувач освіти подати на повторний захист той самий проект (роботу) з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену відповідною цикловою комісією.

Перелік дисциплін, що виносяться на кваліфікаційний екзамен (комплексний екзамен за фахом), для осіб, які не склали цей екзамен, визначається навчальним планом, який діяв в рік закінчення здобувачем освіти теоретичного курсу.

Здобувачі освіти, які не склали кваліфікаційний екзамен (комплексний екзамен за фахом) або не захищали дипломний проект (роботу) з поважної причини

(документально підтвердженої), директором коледжу може бути продовжений строк навчання до наступного (або встановленого за наказом директора коледжу) терміну роботи екзаменаційної комісії із складання кваліфікаційного екзамену (комплексного екзамену за фахом) або захисту дипломного проекту (роботи) відповідно, але не більше, ніж на один рік.

6 Система оцінювання якості знань здобувачів освіти коледжу

6.1 Система оцінювання якості знань здобувачів освіти коледжу – система оцінювання успішності засвоєння здобувачем освіти дисципліни, яка передбачає шкалу та подвійне (описове та статистичне) визначення цих оцінок.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої (освітньо-професійної) програми або окремих освітніх компонентів, повної загальної середньої освіти.

6.2 Загальні критерії оцінювання знань, умінь здобувачів освіти з предметів загальноосвітньої підготовки.

Загальні критерії оцінювання знань, умінь здобувачів освіти з предметів загальноосвітньої підготовки включають чотирьох рівні навчальних досягнень студентів: початкового, середнього, достатнього, високого і наведені в таблиці 1.

Перший рівень – початковий (низький). Відповідь здобувача освіти фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень – середній. Здобувач освіти відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень – достатній. Здобувач освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь здобувача освіти правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень.

Четвертий рівень – високий. Знання здобувача освіти є глибокими, міцними, системними, він вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Таблиця 1 - Загальні критерії оцінювання знань, умінь здобувачів освіти з предметів загальноосвітньої підготовки

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
1	2	3
1. Початковий	1	Здобувач освіти розрізняє об'єкти вивчення.
	2	Здобувач освіти відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.
	3	Здобувач освіти відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою викладача виконує елементарні завдання.
2. Середній	4	Здобувач освіти з допомогою викладача відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію.
	5	Здобувач освіти відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило.
	6	Здобувач освіти виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосувати знання при виконанні завдань за зразком.
3. Достатній	7	Здобувач освіти правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії.
	8	Знання здобувача освіти є достатніми, він застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його логічна, хоч і має неточності.
	9	Здобувач освіти добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
4. Високий	10	Здобувач освіти має повні, глибокі знання, здатний використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення.

	11	Здобувач освіти має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
	12	Здобувач освіти має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

6.3 Загальні критерії оцінювання знань, умінь здобувачів освіти з дисциплін освітньо-професійної програми підготовки молодших спеціалістів та фахових молодших бакалаврів (цикли загальної та професійної підготовки).

Оцінка знань і умінь здобувачів освіти з дисциплін за циклами загальної та професійної підготовки освітньо-професійної програми підготовки молодших спеціалістів та фахових молодших бакалаврів проводиться за чотирибальною системою.

Оцінка «незадовільно» (2 бали) виставляється тоді, коли здобувач освіти за допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі елементи навчального матеріалу та не усвідомлено виконує окремі частини практичних завдань. Під час відповіді й виконання практичних завдань допускає суттєві помилки.

Оцінка «задовільно» (3 бали) виставляється тоді, коли здобувач освіти на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння відтворює навчальний матеріал та виконує практичні завдання в неповному обсязі, частково за допомогою викладача. Недостатньо обґрунтовано аналізує і порівнює інформацію. Не усвідомлено користується технічною та конструкторсько-технологічною документацією. Під час відповіді й виконання практичних завдань допускає помилки, які самостійно виправити не може.

Оцінка «добре» (4 бали) виставляється тоді, коли здобувач освіти самостійно, з розумінням відтворює основний навчальний матеріал та застосовує його під час виконання практичних завдань в типових умовах. Для визначення основних понять аналізує, порівнює інформацію і робить висновки. Відповідь здобувача освіти в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована. Виконує практичні завдання за типовими алгоритмами (послідовність дій). Можлива консультативна допомога викладача. Достатньо усвідомлено користується довідковою інформацією, технічною і конструкторсько-технологічною документацією. Під час відповіді та виконання практичних завдань допускає несуттєві помилки, які може виправити.

Оцінка «відмінно» (5 балів) виставляється тоді, коли здобувач освіти володіє глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями навчального матеріалу в повному обсязі та здатний їх ефективно використовувати для виконання передбачених навчальною програмою практичних завдань. Відповідь здобувача

освіти повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Здобувач освіти вміє самостійно знаходити джерела інформації і користуватися ними, оцінювати отриману інформацію. Здобувач освіти встановлює причинно-наслідкові та міждисциплінарні зв'язки, робить аргументовані висновки, правильно і усвідомлено застосовує всі види технічної та конструкторсько-технологічної документації в межах навчальної програми. Самостійно, правильно виконує практичні завдання як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно складеним планом. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки і технологій.

6.4 Загальні критерії оцінювання знань, умінь здобувачів освіти з дисциплін освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів (цикли загальної та професійної підготовки).

Система контролю якості знань здобувачів освіти, що навчаються за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, здійснюється відповідно до вимог, визначених Європейською системою залікових ECTS-кредитів у рамках кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу.

Систему оцінювання при здійсненні міжсесійного (поточного та атестаційного), а також семестрового контролю знань здобувачів освіти, практичної підготовки і атестації здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем та методика переведення показників академічної успішності за національною системою у систему оцінок за 100-бальною шкалою, шкалою ECTS наведена в таблиці 2.

Таблиця 2 - Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала оцінювання: ЄКТС			Шкала оцінювання: національна
	Оцінка ЄКТС	Пояснення	для заліку	Оцінка за національною чотири-бальною шкалою
90 – 100	A	ВІДМІННО – здобувач освіти володіє глибокими і дієвими знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; вільно володіє науковими термінами, уміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх та застосовувати у практичній	зараховано	відмінно

		діяльності або у науково-дослідній роботі; здатний за допомогою викладача підготувати виступ для студентської наукової конференції, визначити програму своєї пізнавальної діяльності.	
82-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – здобувач освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних умовах, може робити аргументовані висновки, практично оцінювати окремі нові факти, явища, процеси. Вирішує творчі завдання, здатен сприймати іншу позицію, як альтернативу, знає суміжні дисципліни, в навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь його повна, логічна і обґрунтована.	добре
74-81	C	ДОБРЕ – здобувач освіти володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних умовах; розуміє основоположні теорії і факти, логічно висвітлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє аналізувати, робити висновки з технічних та економічних розрахунків, складати прості таблиці, схеми. Вміє працювати самостійно, підготувати реферат і захищати його положення. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.	
64-73	D	ЗАДОВІЛЬНО – здобувач освіти розуміє суть дисципліни, виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, ситуації, робити певні висновки,	задовільно

		самостійно відтворити більшу частину матеріалу. Відповідь може бути правильна, але недостатньо осмислена.		
60-63	E	ЗАДОВІЛЬНО (ДОСТАТНЬО) – здобувач освіти має початковий рівень знань, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань; виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками дати визначення понять та категорій, що вивчаються; може самостійно оволодівати частиною навчального матеріалу, але висновки робить нелогічні, непослідовні.		
35-59	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – з можливістю складання екзамену: здобувач освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; робить спробу розповісти суть заданого, але відповідає лише за допомогою викладача на рівні "так" чи "ні"; однак може самостійно знайти в підручнику відповідь.	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно
0-34	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – з обов'язковим повторним курсом: здобувач освіти не володіє необхідними знаннями, вміннями, навичками та науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури.	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

7 Навчальний час здобувача освіти

7.1 Навчальний час здобувача освіти визначається кількістю облікових одиниць часу, відведених для здійснення освітньо-професійної програми

підготовки молодших спеціалістів, фахових молодших бакалаврів або бакалаврів. Обліковими одиницями навчального часу здобувача освіти є академічна година, навчальні день, тиждень, семестр, курс, рік.

Академічна година – мінімальна облікова одиниця навчального часу, яка служить основою для планування та обліку навчальних занять. Тривалість академічної години становить 40-45 хв. Дві академічні години утворюють пару академічних годин. У разі проведення пари без перерви її тривалість може дорівнювати 80 хв.

Навчальний день - складова частина навчального часу здобувача освіти тривалістю не більше 9 академічних годин.

Навчальний тиждень - складова частина навчального часу здобувача освіти, тривалість якого визначена навчальними планами підготовки фахівців.

Навчальний семестр - складова частина навчального часу здобувача освіти, що закінчується підсумковим семестровим контролем. Тривалість семестру визначається навчальним планом.

Навчальний курс - завершений період навчання здобувача освіти протягом навчального року. Тривалість перебування здобувача освіти на навчальному курсі включає час навчальних семестрів, підсумкового контролю та канікул. Сумарна тривалість канікул протягом навчального курсу, крім останнього, становить не менше 8 тижнів. Початок і закінчення навчання здобувача освіти на конкретному курсі оформляються відповідними (перевідними) наказами. Навчальний рік триває 12 місяців, розпочинається, як правило, 1 вересня і для здобувачів освіти складається з навчальних днів, днів проведення підсумкового контролю, екзаменаційних сесій, вихідних, святкових і канікулярних днів.

7.2 Навчальні дні та їх тривалість визначаються річним графіком навчального процесу. Навчальні заняття у коледжі тривають дві академічні години з визначеними перервами між ними і проводяться за розкладом. Розклад навчальних занять має забезпечити виконання навчального плану в повному обсязі щодо навчальних занять.

7.3 Відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» допускається можливість вільного відвідування здобувачами освіти лекційних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу, передбаченого програмою відповідної навчальної дисципліни. Відвідування інших видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти.

7.4 Забороняється відволікати здобувачів освіти від участі в навчальних заняттях та контрольних заходах, встановлених розкладом, крім випадків, передбачених чинним законодавством.

8 Робочий час викладача

8.1 Робочий час викладача визначається обсягом його навчальних, методичних, наукових і організаційних обов'язків у поточному навчальному році, відображених в індивідуальному робочому плані. Тривалість робочого часу викладача з повним обсягом обов'язків, перелік видів навчальної, методичної, наукової та організаційної роботи для науково-педагогічних і педагогічних працівників встановлюється згідно з чинним законодавством.

8.2 Обсяг навчальних занять, доручених для проведення конкретному викладачу, виражений в облікових (академічних) годинах, визначає навчальне навантаження викладача. Види навчальних занять, що входять в обов'язковий обсяг навчального навантаження викладача відповідно до його посади, встановлюються цикловою комісією.

8.3 У коледжі обсяг навчального навантаження викладача визначається згідно з чинним законодавством.

8.4 У випадках виробничої необхідності викладач може бути залучений до проведення навчальних занять понад обов'язковий обсяг навчального навантаження, визначений індивідуальним робочим планом, в межах свого робочого часу. Зміни в обов'язковому навчальному навантаженні викладача вносяться в його індивідуальний робочий план.

8.5 Графік робочого часу викладача визначається розкладом аудиторних навчальних занять і консультацій, розкладом або графіком контрольних заходів та іншими видами робіт, передбаченими індивідуальним робочим планом викладача. Час виконання робіт, не передбачених розкладом або графіком контрольних заходів, визначається у порядку, встановленому коледжем, з урахуванням особливостей спеціальності та форм навчання. Викладач зобов'язаний дотримуватися встановленого йому графіка робочого часу. Забороняється відволікати викладачів від проведення навчальних занять та контрольних заходів, передбачених розкладом.

9 Форми навчання

9.1 Навчання у коледжі здійснюється за такими формами:

- денна;
- заочна;
- дистанційна (з використанням технологій дистанційного навчання);
- дуальна.

Форми здобуття фахової передвищої або вищої освіти можуть поєднуватися.

9.2 Денна форма навчання є основною формою здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, фахового молодшого бакалавра та бакалавра з відривом від виробництва. Організація освітнього процесу на денній формі навчання здійснюється коледжем згідно з стандартами вищої та фахової передвищої освіти і даним Положенням.

9.3 Заочна форми навчання є формою здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, фахового молодшого бакалавра та бакалавра без відриву від виробництва. Організація освітнього процесу на заочній формі навчання здійснюється коледжем згідно з стандартами вищої та фахової передвищої освіти і даним Положенням з урахуванням передбачених чинним законодавством пільг для осіб, які поєднують роботу з навчанням.

9.4 Дистанційне навчання - це індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності здобувачів освіти, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій. Дистанційне навчання в коледжі може реалізовуватися шляхом використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах, в тому числі у формі змішаного навчання. Освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання може здійснюватися у таких формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка; професійно-практична підготовка; контрольні заходи; атестація здобувачів освіти.

Забезпечення реалізації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання здійснюється відповідно до Тимчасового положення про використання технологій дистанційного навчання у Відокремленому структурному підрозділі «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет».

9.5 Дуальна форма здобуття освіти - це спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання здобувачів освіти у коледжі з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації, як правило, на основі договору. Організація дуальної форми навчання у коледжі здійснюється відповідно до Положення про дуальну форму здобуття вищої та фахової передвищої освіти у Відокремленому структурному підрозділі «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет».

10 Науково-методичне забезпечення освітнього процесу

10.1 Науково-методичне забезпечення освітнього процесу включає:

- стандарти освіти (вищої /фахової передвищої освіти);
- освітньо-професійну програму;
- навчальні плани;
- робочі програми навчальних дисциплін, силабуси навчальних дисциплін;
- програми навчальної та виробничої практик;
- підручники і навчальні посібники, конспекти лекцій;
- індивідуальні завдання для самостійної роботи з навчальних дисциплін;

- методичні рекомендації та контрольні завдання до семінарських, практичних і лабораторних занять;
- контрольні роботи з навчальних дисциплін для перевірки рівня засвоєння здобувачами освіти навчального матеріалу;
- методичні матеріали для здобувачів освіти з питань самостійного опрацювання фахової літератури, написання курсових і дипломних проектів (робіт).

Інші характеристики освітнього процесу визначає викладач, циклова комісія, коледж.

11 Порядок введення в дію

11.1 Це Положення вводиться в дію наказом ректора ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет» після ухвалення педагогічною радою коледжу та затвердження вченою радою ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет».

Положення може бути доповнено чи змінено наказом ректора ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет».

Директор коледжу
Заступник директора
з навчальної роботи

С.П. Бажан

С.О. Стоянова

Юрисконсульт

Ю.А. Мариненко